

 Bohové a hrdinové starého Řecka

MIDAS

Staré řecké báje a pověsti

Eduard Petiška

online

PROMÉTHEUS	POTOPA	FAETHÓN	ORFEUS
Založení Théb	PENTHEUS	MIDAS	TANTALOS
NIOBA	PELOPS	O ZLATÉM ROUNU	IÁSÓN A MÉDEA
HÉRAKLES	PERSEUS	DAIDALOS A IKAROS	THÉSEUS
SISYFOS	BELLEROFONTES	MELEAGROS	OIDIPUS A ANTIGONA
FILEMON A BAUCIS	ERÓS A PSÝCHÉ	GÝGES A PRSTEN	TROJSKÁ VÁLKA
ORESTES	ODYSSEOVY CESTY	POSLEDNÍ PŘÍBĚH BEZ KONCE	Staré řecké báje a pověsti (komplet)

Staré řecké báje a pověsti v PDF - stiskněte tlačítko **Uložit do PDF** na boční liště. (Pokud se to nepovede napoprvé, obnovte stránku - např. tlačítkem F5)

Mohlo by vás zajímat:

Biblické příběhy

Ivan Olbracht

[STARÝ ZÁKON pro mládež](#)

Ve Frýgii v Malé Asii vládl před dávnými časy král Midas, veliký ctitel boha Dionýsa. Bydlil ve skvělém hradě a byl nesmírně bohatý. Sám o sobě si myslel, že je i nesmírně chytrý, že všemu rozumí a o všem že dovede nejlépe rozhodnout jen on. A jak to už bývá, poněvadž byl králem a měl moc, nikdo mu jeho domýšlivost nevyvracel.

Jednou přivedli rolníci ke králi opilého starce, který se sotva držel na nohou.

Žalovali na něho, že prý ho našli v královských vinicích, jak trhá nejkrásnější a největší hrozny. Nemusili ani žalovat. Holohlavý, od pití tlustý stařec měl bradu i ruce potřísněny šťávou zralých hroznů, i na zeleném věnci na hlavě měl temné krůpěje a věnec byl celý pomačkaný.

Midas ihned poznal ve starci Dionýsova druha Siléna. Silénos patřil do družiny veselého boha. Kdysi Dionýsa jako malého chlapce vychoval a od té doby ho neopouštěl. Král Midas slavně a s radostí přivítal vzácného hosta. Rozkázal připravit nejlepší jídla, donést měchy nejznamenitějšího vína a sezval pěvce a hudebníky, aby při slavnostní hostině zpívali a hráli.

Po deset dní a deset nocí hodoval Silénos s králem a pozvanými hosty. Stříbrné číše po celou tu dobu nevysychaly a místo vína míšeného s vodou se pilo nemíšené, které nutilo všechny hosty k smíchu a veselí. Služebníci živili po deset dní plameny na ohništích a rozně neměly čas vychladnout. Stoly se prohýbaly a praskaly pod tíhou plných mís a celý palác bzučel jako úl a za dne i za noci se nesly z královského sídla zvuky píšťal a lry a rozmarný zpěv.

Jedenáctého dne sestavil král z rozjařených hodovníků průvod. Silénovi daroval osla, neboť věděl, že Silénos nejraději jezdí na oslu. Ostatní doprovázeli milého hosta na koních, na vozech i pěšky a s jásotem a se zpěvem vyjeli do sousední země, kde se tehdy Dionýsos zdržoval. Potkali boha Dionýsa, jedoucího na zlatém voze taženém tygry. Hledal svého pěstouna Siléna. Potěšilo ho, když spatřil Siléna na oslu v tak slavném průvodu ověnčeného listím a kvítím. „Přej si, co chceš,“ zvolal bůh na krále, „za tuhle službu ti splním přání. Jaký bys chtěl dar?“

Midas se Dionýsovi poklonil a zatvářil se, jak nejchytřeji dovedl: „Ach učiň, aby se všechno, čeho se dotknu, proměnilo ve zlato.“ Dionýsos se královi přání usmál a řekl: „Mohl sis, králi, zvolit lepší dar. Co sis přál, to se ti splní.“ Midas se šťasten vracel domů. Pochvaloval si svou chytrost. Nikdy nebude na světě bohatšího krále než on. Nedočkávně zkouší už cestou, je-li pravda, co mu bůh slíbil. Ulomí ze stromu snítku a sotva věří svým očím. Snítka i s lístky žlutě zazáří, je z ryzího zlata. Zdvihne ze země kámen a v dlani drží třpytivé zlato. Dotkne se hroudou hlíny a hrouda je ze zlata. Jde kolem pole, utrhne několik zralých klasů a mezi prsty mu zazvoní zlato. Prochází královskou zahradou, vztáhne ruku po jablku a do dlaně mu vklouzne zlaté jablko.

Bez sebe štěstím běží Midas do hradu, a sotva se dotkne dveří, zalesknou se zlatem.

Odhrne závěs a závěs ztuhne ve zlatou stěnu. Poručí vystrojit bohatou hostinu. Omývá si ruce a s blaženým smíchem pozoruje, jak mu mezi prsty protéká tekuté zlato. Usedne za stůl a vezme do ruky chléb. Ale než donese sousto k ústům, drží v prstech místo chleba kousek ryzího zlata. Sáhne po pečení, pečené maso se zatřpytí a promění se v zlato. I zavolá král služebníky a chce se dát od nich krmit. Služebníci mu podají pokrm k ústům, a jak se pokrm dotkne jeho rtů, už mu mezi zuby zazvoní zlato. I víno mu houstne v ústech ve zlato.

Uprostřed spousty zlata se zmocní krále děs. Hrozí se svého přání a vidí, jak ho obchází číhající smrt. Zemře hladu a žízní.

Chvěje se strachem a rychle dá osedlat koně. Tryskem ujíždí za Dionýsem a zděšen pozoruje, jak se mu uzda v prstech mění ve zlato.

Veselý zpěv mu označil místo, kde Dionýsos se svým zástupem spočinul. Midas seskočil z koně a padl před bohem na kolena:

„Odpusť mi, milostivý Dionýse, mé přání,“ nařikal před bohem, „a zbav mě mého utrpení!“

Dionýsos se nad nešťastným králem slitoval a poradil mu.

„Jdi k řece Paktolu,“ promluvil bůh, „a ponoř se celý do jejích vln. Tak smyješ ze sebe nešťastné přání.“

Midas bez meškání pospíšil k řece a celý se do ní pohroužil a omyl si i hlavu a vlasy. Od těch dob nacházeli lidé v řece zlatý písek a říkali o ní, že je zlatonosná.

Král byl rád, že se zbavil hrozného daru, a zlato už nechtěl ani vidět. Raději se procházel po lukách a hájích a naslouchal, jak Pan, bůh pastvin a ochránce stád, hraje na syrinx, na rákosovou píšťalu. Kozonohý, rohatý bůh Pan, celý pokrytý srstí, poskakoval po lesích, honil se za nymfami a plašil pocestné. A když usedl do stínu stromu, pískal na svůj nástroj o sedmi píšťalách samé veselé písničky. Ty se královi nadevšecko líbily.

Pan viděl, jak se jeho písničky líbí, a začal se domýšlet, že hraje lépe než vůdce Múz Apollón. Vyzval proto božstvo pohoří Tmólos, aby rozsoudilo, kdo lépe hraje, zda on, nebo Apollón.

Tmólos svolil a odhrnul z obrovských uší větve prastarých stromů.

Nejprve zahrál bůh Pan divokou barbarskou písničku. Na okraji lesa stál král Midas a s potěšením naslouchal zvukům píšťal, které se překřížovaly jako štěbetavé hlasy ptáku, hvízdaly jako vítr ve skálách a poskakovaly vzduchem jako vlnky řek po kamenech.

Pan dohrál a Tmólos vybídl boha Apollóna. Apollón odhrnul nachovou řízu a uchopil levicí nádhernou lyru. Měkce udeřil do strun a struny začaly lahodně zpívat. Ztichlým večerem se nesly k nebi sladké tóny, jako by se vznášely na jemných stříbrných perutích.

Tmólos dojat Apollónovou písní vybídl Pana, aby před jeho lyrou sklonil svůj syrx. Apollónovy nebeské písně zvítězily nad Panovým písničkami.

Midas s nevolí vyslechl rozsudek. Protože si myslel, že všemu rozumí a že je povolán o všem rozhodovat, vyhrkl: „To není možné. Panova písnička je stokrát hezčí. Mně se líbí. A když se líbí, musí být přece lepší. Copak nemáš uši?“

Popuzený Apollón přistoupil ke králi a vzal jeho uši do prstů. Uši začaly hned měnit tvar, protáhly se a pokryly se bělavou srstí.

„Teď máš uši, jaké ti patří,“ řekl rozhněvaný bůh a zmizel.

Midas si sáhl na hlavu a nahmatl dlouhé oslí uši. Pozdě litoval, že se pletl do sporu, kterému nerozuměl. Běžel domů a oslí uši ho bily přes hlavu.

Doma si uvázal na hlavu veliký turban a uši pod ním schoval. Ale po čase mu narostly tak dlouhé vlasy, že je nemohl pod turban složit. Tehdy si zavolal služebníka, který mu dříve vždycky stříhal vlasy, a odhalil mu své tajemství.

„Teď známe to smutné tajemství jen my dva,“ řekl Midas služebníkov. „Nikomu je neprozrad! Zaplatil bys mi to životem.“

Služebník se třásl po celém těle, bál se někomu prozradit, co spatřil na králově hlavě. Tajemství ho však tížilo, příliš tížilo, než aby je mohl unést. Uvažoval a uvažoval, jak by se té tíhy zbavil, a pak mu v noci, kdy nemohl spát, něco napadlo.

Zrána, vyšel za město k řece a na osamělém místě vyhloubil do země jamku a zašeptal do ní:

„Král Midas má oslí uši.“

Jamku zase přikryl hlínou a domníval se, že tak navěky pohřbil své tajemství. Ulevilo se mu.

Spokojeně se vrátil do města a od té chvíle ho už nic netížilo. Krále chodil stříhat jako dříve.

Do roka na tom místě u řeky vyrostlo husté rákosí, a když se do něho opřel vítr, šumělo a šeptalo:

„Král Midas má oslí uši.“

Tak se o králově tajemství dověděli všichni lidé. Konečně jednou označili bohové hloupost zjevným znamením, myslili si s uspokojením. Ale bohužel, ne každého hloupého domýšlivce obdaruje Apollón tak velkolepým darem.

Zobrazeno: 143 x

From:

<https://cesty.in/> - Cestovatelské stránky

Permanent link:

<https://cesty.in/midas>

Last update: **2024/05/30 18:50**

